Ч. 40. Львів, пятниця 7. квітня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 40 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 6. квітня 1922.

Анархія. Перед нами кількадесять донесень з краю, особливо з тої полоси, що тепер творить тернопільське воєвідство, про жандармську самоволю, якої жертвою падає наш щоденник. Для прикладу наведемо деякі з тих донесень, котрі можуть служити зразком для правової формації тих, що їх якийсь насміх долі зробив виконавцями влади. І так із Зборова пишуть нам:

„Повідомляю, що зборівське староство від тижня постійно конфіскує „Громадський Вістник" і то в той спосіб, що по приїзді почти зі стації висилає одного урядника на почту, котрий забирає всі числа. На запит, чому так робить, відповідає, що староство ділає на припоручення тернопільського воєвідства. З огляду на те, що передплатники поносять шкоду, як рівнож тому, що є позбавлені свого часопису, звертаються до Хв. Редакції о ласкаву інтервенцію, щоби ми могли, як дотепер, одержувати часопис". (Слідують підписи).

З Чорткова одержуємо такий лист:

„Від тижня конфіскує місцева державна поліція всі числа „Громадського Вістника" на тут. почті мнимо на основі розпорядку тернопільського воєвідства, яким відібрано дебіт (!?) згаданому часописови на ціле воєвідство. Просимо отже передавати Ваш часопис иншою дорогою". (Підпис).

Такі самі донесення приходять з Гусятина, Золочева, Поморян, Підгаєць, Бучача а навіть з Тернополя (про конфіскату „Гр. Вістника" в днях 23 і 24. марта).

Ми здержувалися з висвітленням цеї справи, думаючи, що повітові кацики на власну руку зарядили конфіскату тих чисел нашого щоденника, в котрих був поміщений „Найновійший „projekt na zniszczenie Rusi". Ми допускали, що дуже глибоко мусіло їх заболіти опублікування цього діявольського пляну на знищення українського населення і як ревно бажали вони, щоби про цю затію, про цей „рай", який мається зготовити українському народови, не довідалися ширші кола населення. А що до зорґанізованих на пруський зразок екстермінаційних „орґанізацій народових" входять, зовсім зрозуміло, в першу чергу всякі повітові кацики, „кресова" бюрократія, тож вони хопилися самовільного конфіскування — як єдиного засобу зберігти себе перед повною і неминучою компромітацією.

Одначе й після того йде дальше самовільне конфіскування виданих вже по конфіскаті чисел „Гром. Вістника" на области між Збручем і Золотою Липою. Витворюється дивний гордійський вузол. Саме там, на тій території, де хоче промостити собі дорогу провокаційна аґітація, одночасно з боку певних чинників робиться через самовільну конфіскату все можливе, щоби народ про це не довідався, не оберіг себе перед наслідками цеї провокації. Чиж справді конечно мусить появитися друге видання подій на Гуцульщині?

А опісля, як взагалі розуміти безправне конфіскування нашого часопису на области тернопільського воєвідства? Чи справді відібрано дебіт? Чи це може тільки низька і нікчемна злоба, щоби винайти нові способи з одного боку дошкулити населенню, а другого спричинити шкоди і втрати видавництву?

Нам не лишається инший вислів на означення цього ганебного, балканського поступовання, як тільки: анархія. Ніде в світі не є можливе, щоби який-небудь жандарм чи урядничина на власну руку міг дозволити собі на засвоювання чужої власности.

Нам пишуть про відібрання дебіту нашому часописови тернопільським воєвідством. О скільки нам відомо, то про те не може бути мови, бож ніде на світі не практикується, щоби ґазета, яка появляється на одній і тій самій території в однім місті, була заборонена в другім. Зрештою, про цю заборону, про відібрання дебіту булоб хіба якесь урядове оголошення, а про це нам нічого не відомо.

Вкінці всі донесення про ці ганебні практики кінчаться просьбою о інтервенцію у компетентних чинників. Признаємося, що не знаємо, хто саме є ті чинники, котрі могли би або хотіли би спинити жандармську самоволю. Зрештою, трудно, щоби машину, яка нпр. має за завдання угнітати шутер на дорозі, можна ужити до якоїсь більш благородної цілі. Тому не лишається нішо инше, як на зовсім нових основах зорґанізувати пересилку ґазети. Найкраще було би, колиб поодинокі місцевости замоволи собі поручену посилку нашої ґазети, а колиб такі посилки пропадали так, як це діється в Альбанії, то тоді треба виступити із судовою жалобою проти почти, зглядно проти тих, що крадуть чужу власність.

Иншого виходу в створених умовах, на жаль, нема.

Севрський договір.

Севрський договір з 10. серпня 1920 р., який трактує Східну Галичину як окрему державу, зачинає чимраз більше хвилювати Поляків. Досі держано його в Польщі в тайні. Недавно в польськім соймі нарікано, що навіть в польськім міністерстві загр. справ не має примірника сього договору.

Щойно тепер, перед конференцією в Генуї — чимраз більше рубчиків відслонюється з сього договору. Польську пресу головно тривожить це, що договір зареєструвала в Союзі Народів навіть Франція, союзниця Польщі.

„Курєр Львовскі" з 3. і 6. с. м. приносить в кореспонденції з Варшави обширні виписки з севрського договору (видно — вже найшовся примірник і в польському міністерстві загр. справ!). Тому що цей договір для нас так дуже важний, подаємо подані „К. Л." виписки у дослівному перекладі:

„Зєдинені Держави Америки, Британська Імперія, Франція, Італія, Японія, яко головні держави союзні і заприязнені — Польща, Румун

держава сербо-хорватсько-словінська і держава чехословацька — бажаючи забезпечити суверенність Польщі, Румунії, держави сербо-хорватсько-словінської та держави чехословацької на областях, які їм признано, після виміни повновластей, признаних за добрі і належно виставлені, вирішили отсі постанови:

„Арт. І. З застереженням постанов поодиноких договорів, доповнюючих умов і доконаних постанов для унормовання актуальних квестій високі переговорюючі сторони признають суверенність Польщі на територіях давної австро-угорської монархії, які лежать на північ від визначеної низше граничної лінії (гл. мапа ч. 1.):

„Від точки на бігу ріки Одри зараз на південь від залізничого шляху Ратибор-Богумин, на схід і аж до точки, де східна границя громади Персна стикається з давною границею між Австрією і Німеччиною:

давна границя;

„звідси на південь, південний схід і аж до точки, де границя між громадами Буковець і Яворинка стикається з давною границею Шлеська і Угорщиною.

(Границя, описана в децизії з дати Париж 28. липня 1920. Рішення справи Тешинського Шлеська).

„Звідси на схід і аж до точки, положеної около 1,5 км. на південь від коти 1725 (Бабина Гора) на давній границі Галичини і Угорщини:

давна границя між Шлеськом і Угорщиною;

„звідси на південний схід і аж до точки давної границі між Галичиною і Угорщиною, положеної около 1 км. на північ від коти 1320 (Магура):

границя описана в децизії з дати Париж 28. липня 1920;

„звідси на південь, відтак на схід, опісля на північ і аж до точки давної границі між Галичиною і Угорщиною, положеної на річці Білці о 500 м. від села Береги (Бржеґі):

давна границя між Галичиною і Угорщиною;

„звідси в загальнім напрямі східно-північно-східнім і аж до точки тої границі, положеної недалеко коти 487 на шляху Чорштин — Шепесофалю:

границя описана в децизії з дати Париж 28. липня 1920;

„звідси на схід, опісля на схід-но-південно-схід аж до точки около 2 км. на південь від коти 1335 (Галич), де вона стрічає адміністраційну границю між повітом Ліско на захід і Турка на схід:

давна границя між Галичиною і Угорщиною.

„Ця точка (кота Галич) є спільною точкою трьох границь: Польщі, Чехословаччини і Східної Галичини.

„Комісія делімітаційна, предвиджена в арт. II. децизії з дати Париж 28. липня 1920. визначить на місці висше описану граничну лінію“.

Все, шо висше сказано є перекладом I. арт. договору в Севр.

З сього бачимо, що границя Польщі кінчається котою Галич, а дальше зачинається вже Східна Галичина.

Арт. II. севрського договору описує границі Чехословаччини з 1) Німеччиною, 2) Австрією, 3) Угорщиною, 4) Румунією, 5) Східною Галичиною і 6) Польщею.

Границя між Чехословаччиною і Східною Галичиною, яка в договорі уважається окремою державою та Польщею є слідуюча:

„5. Зі Східною Галичиною границя слідуюча: від точки 1655. висше описаної (точка в Карпатах спільна басейнам трьох рік Тиса, Вишо і Черемош) на зах.-північно-захід аж до точки зіткнення з адміністраційною границею між повітами Ліско і Турка около 2 км. на південь від точки 1335 (Галич).

З Польщею — границя описана в арт. I. нинішного договору і арт. 83 тим мирового договору з Німеччиною з д. 28. червня 1919 р.

Комісія, зложена з 7 членів, з котрих 5-тьох іменують головні держави, 1-го Румунія і 1-го Чехословаччина, буде установлена 15 днів після введення в життя нинішного договору, щоби на місці визначити границю між Румунією і Чехословаччиною.

Пізнійші постанови полагодять справу визначення на місці границі між Чехословацькою державою і Східною Галичиною.

Арт. III. севрського договору означує границі Румунії: з 1) Угорщиною, 2) Сербо-Хорватсько-Словінською державою, 3) Болгарією, 4) Чорним Морем, 5) на північнім Сході, котра то лінія буде — як говориться в договорі — пізнійше визначена (а ходить тут о Бесарабію, отже о границю з Україною), а дальше (дословно):

6) зі Східною Галичиною лінія слідуюча: від точки зіткнення давних границь Бесарабії і Буковини головним бігом Дністра і аж до точки, положеної около 2 км. в долі від Залішик; головне корито Дністра в гору; Звідси на південний захід і аж до точки зіткнення адміністраційної границі Галичини і Буковини з границею між повітами Городенка і Снятин около 11 км. на південний схід від Городенки: границя, яка буде визначена в терені, переходить через коти 317, 312 і 239;

звідси на південний захід і аж до точки зіткнення давної Угорщини і Галичини;

давна адміністраційна границя між Галичиною і Буковиною;

звідси на північний захід і аж до пункту 1655, який є в Карпатах спільною точкою басейну 3 рік Тиса, Вишо і Черемош:

давна границя між Галичиною і Угорщиною.

Точка 1655 є спільною точкою границь трьох держав: Румунії, Східної Галичини і Чехословаччини.

Пізнійші постанові полагодять справу визначення границь на місці між Румунією і Східною Галичиною.

Арт 4. описує границі сербо-хорватсько-словінської держави, які не відносяться ані до Польщі ані до Східної Галичини.

Арт. 5. і останній каже, що постанови арт. 28 -35 і 362 договору з Угорщиною мають приноровлення до визначення на місці границі, предвидженої нинішним договором.

(Докінчення буде).

Велика Україна.

Голод.

(Від нашого кореспондента.)

Голод на Запоріжжу все більше лютує. З числа 176 552 душ на Запоріжжу голодує — 122 706 себ то 75 проц. людности. Число голодних в Оріхівському повіті дорівнює 12.900 душ, шо потребують негайної допомоги. Вчителі й службовці установ не одержували пайку вже 2 місяці. Богато з них їдять собак. Таке саме положення й міліції. Вмирає дуже багато людей так, що не вистачає навіть домовин. Умерших ховають у спільних ямах.

У Камишинській волости від голоду занедужало 375 осіб, умерло 5. Богато вмерлих не зареєстровано через облогову недугу рідні. Траплялося, що вмерлі лежали непоховані через кілька день. Люде живляться воронами, собаками і падлом.

Голод зачинає лютувати вже й на Харківщині. У Валковській волости зареєстровано більш 20 тисяч голодних. Худоба зїджена або вигинула з голоду. Як подають „Вісти“, з голоду люде божеволіють.

У Веселовській волости є більш 7 тисяч голодних. Грабунки й крадіжи стали звичайним явищем.

Незаможні на Україні.

По відомостям НКВД загальна кількість незаможніх селян по екремим губерніям в окупованій большевиками Україні така: в Полтавській губернії — 28.660 осіб в 71 волостях і 383 сільських комітетах; Катеринославській — 18.167 осіб в 167 волостях і 256 сільських комітетах, Харківській — 84.384 осіб; Запоріжській — 24 998 осіб, Чернигівській — 40.160, Донецькій — 17.079, Волинській — 22 635, Одеській — 178.916, Подільській — 211.883, Кременчуцькій — 139.241, Миколаївській — 37.284, Київській — 197.737, разом в розкиданих по всій Україні 1.747 волосних і 8.258 сільських комітетах — 1,259.044 осіб незаможних, які є членами комітетів незаможних.

До цього треба додати що коли тут знайдеться хоча 1 проц. лише співчуваючих большевикам, то й тоді будуть числа перебільшені, бо відомо, що в ці комітети большевики вписували селян силою.

Застрашаюче положення Херсонщини.

Як подає совітське радіо, в Херсонщині вимирають люде від голоду. В Херсонськім повіті в кольоніях Львово, Ново-Воронцівка, Іванівка кожного дня вмирають з голоду сотки людей. В Ново-Архангельську вмирають поголовно всі діти. В теплійші дні людність Херсонського повіту викопує із землі стебла ростин, похожих на люцерну, що спричинюють численні занедужання на жолудок, які кінчаться смертю.

ЙОГАН ҐОТЛІБ ФІХТЕ. 32)

Промови до німецького народу.

Переклав **М. ЄВШАН.**

(Продовження.)

Як довго ми Німцями, ми мужі як всякі другі; колиж ми на половину або й більше як на половину говоримо по чужому та приймаємо відмінні звичаї і ношу, принесені відкись з далека, то уважаємо себе за панів, а вже наш тріюмф досягає вершка, коли нас не беруть вже за Німців а за яких небудь Естонців чи Англійців, відповідно до того, хто з них власне є найбільше в моді. Наша правда. Природність з німецького боку а самовільність та штучність з боку заграниці ріжняться основно; тримаючися першої, ми остаємо такими власне, як наш цілий нарід, і він нас розуміє та бере за рівних собі; лише тоді, коли ми переймаємо чужий характер, ми стаємо незрозумілими для нього, і він бере нас за инші натури. За границею та неприродність сама собою дістається до життя, бо воно первісно та в своїй основі відділилося від природи; ми мусимо її наперед знайти, і аж призвичаїтися до віри, що щось є гарним, відповідним та вигідним, хоч по природі воно таким для нас не являється. Головною причиною того всього є у Німця його віра в більшу панськість зроманізованої заграниці, а попри те змагання до такої самої панськости, аби і в Німеччині витворити штучно поміж вищими верствами та народом пропасть, яка за границею витворилася природно. Нехай буде досить подних головних джерел тої погоні за заграничністю серед Німців; як широко вони ділали, і що все зло, яке довело нас тепер до упадку, прийшло з заграниці, яке що правда лише в сполуці з німецькою повагою і маючи вплив на життя, мусіло привести до занепаду, се ми покажемо иншим разом.

Побіч тих двох випливаючих з основної ріжниці прояв, що духова освіта впливає або не впливає на життя, і що поміж освіченими верствами і народом істнує або не істнує стіна, я згадав ще про третю, що нарід володіючий живою мовою має пильність та повагу і завдає собі труду у всіх справах, противно нарід, що говорить мертвою мовою, уважає всяке духове заняття радше за геніяльну забаву і дає себе вести своїй щасливій натурі. Ся обставина випливає сама собою з усього вище сказаного. Нарід, що говорить живою мовою, розпочинає свій дослід від якоїсь життєвої потреби, яку життя має заспокоїти, і таким чином знаходить всяку потрібну заохоту, яку дає само життя. Нарід, що говорить мертвою мовою, не бажає нічого більше як провести час приємно та відповідно до змислу краси, і він досягнув вповні своєї мети, коли йому се вдалося. Те останнє змагання є майже конечним у чужинців; о скільки се явище проявляється у Німців, то покликування на генія та щасливу натуру є негідним його наслідуванням заграниці, із охоти, показати свою панськість. Вправді ніякий на світі нарід не може створити щось знамените без первістної в чоловіці сполуки, яка будучи чимсь надзмисловим, слушно називається чужоземним іменем геній. Але той нахил будить сам собою лише силу уяви і викликує в ній постаті, що буяють над землею і ніколи не є вповні означеними. Аби спровадити їх на ґрунт дійсного життя і дати їм в тім життю тревалість, для сього треба пильної та розважної думки, що придержується постійного правила. Геніяльність дає пильности зміст до обр.блення, і пильність без геніяльности обмежувалася би або лише на тім, що вже оброблено, або не мала би нічого до оброблення. Пильність одначе дає життя тому змістови, який остав би без неї порожною іграшкою; і таким чином лише обоє разом можуть щось зробити, кожде з окрема будучи безсильним. Зрештою нарід, що говорить мертвою мовою, не може виявити ніякої дійсно творчої геніяльности, бо йому не достає первістної змоги означування, і він може далі обрабувати лише те, що вже розпочате, і обертатися лише в крузі всіх істнуючих вже та скінчених знаків.

Зовсім природно, що далеко більший труд спадає на плечі народа, що говорить живою мовою. Жива мова може в порівнанню з иншою мовою стояти на високім ступні розвою, але сама собою вона ніколи не може дійти до тої скінчености та виобразовання, до якої зовсім легко доходить мертва мова. В мертвій мові круг слів замкнений, можливі відповідні їх зіставлення вичерпуються, і той, хто тою мовою хоче говорити, мусить уживати її власне такою, якою вона є; а що він раз колись її вивчив, то мова в його устах говориться сама собою, думає та віршує за нього.

(Продовження буде.)

В Бердянську були випадки божевілля й самовбийств ізза голоду. В Маріюпільськім повіті в багатьох селах померших від голоду рахують на тисячі.

Мобілізація комуністів.

Радіо з Миколаєва доносить, що партійна конференція в звязку з очікуваними внішними нападами і внутрішними безпорядками рішила скріпити до максімум боєздатність комуністів. На всій південній Україні для комуністів введено обовязкове навчання по 16 годин тижнево. Всі комуністи в Миколаєві, Одесі і инших містах зведені в куріні, полки і бригади, що можуть бути змобілізовані протягом 12 годин.

Мобілізація залізнодорожних військ.

Дня 1. квітня на вулицях Харкова появився наказ військового комісаріяту в справі мобілізації залізнодорожних військ на радянській Україні. Мобілізації підлягають всі уроженці 1900 і 1901 рр., а також залізнодорожники, увільнені із служби. До служби в залізнодорожних частинах завізвано також усіх залізнодорожників, що служили в совітських державних установах.

Незалежно від цієї мобілізації харківський ісполком оголосив реєстрацію усіх мущин, що родилися в рр. 1881—1902.

Задержання грецького корабля в Одесі.

Український совнарком рішив задержати в Одеській пристані грецький пароплав „Македонія“ до цього часу, доки Греція не віддасть сконфіскований нею в р. 1920. російський корабель (Рпр.).

Закриття лікарського товариства в Харкові.

Харківський совдеп закрив істнуюче там до останніх часів лікарське товариство за різку критику, якій піддано на загальних зборах т-ва всю діяльність совітської влади в боротьбі з голодом. (Рпр.).

Реквізиція церковних скарбів.

Як доносить „Правда“, до Київа прибув заступник народнього комісаря для внутрішних справ. Він має перевести реквізицію церковних скарбів у всіх тамошних монастирях і церквах.

Повстання в Донській области.

З Москви доносять: В Донській области розвиваються повстання. Недавно большевики зліквідували відділ отамана Фомина. (Рпр.).

Транспорт комуністів з Америки на Вел. Україну.

З Данціґу одержали ми звістку, що дня 26. марта відплив відтам на Лібаву корабель з комуністами українського походження із Зєдинених Держав і Канади, що причалив до пристані в дорозі із Зєдинених Держав на Вел. Україну. Транспорт забезпечений на досить довгий час харчами та всяким технічним матеріялом.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Перед конференцією в Ґенуї.

Становище Франції.

Аґенція Аваса доносить з Парижа: Величезну більшість, що вчера заакцептувала французьку тезу, яку буде боронити в Ґенуї Поанкаре, одержано по довгих і подрібних дискусіях, де взяли участь всі партії. Меншість в числі 72 голосів складалася з 15 комуністів, 52 зєдинених соціялістів і 5-тьох, що належать до ріжних ґруп. Від голосування здержалося 37 послів, з 7 инших ґруп.

Денники коментуючи згаданий вислід голосування в Палаті депутованих, звертають увагу на велике значіння цего рішення та зазначують, що ухвалений денний порядок, виразно апробує політику жаданих ґарантій намічених у французькому меморіялі. Обговорюючи рівночасно декларацію, яку склав Льойд Джордж в Палаті Громад, висказує ціла преса вдоволення по причині ясної заяви Льойд Джорджа, яка усуває всі сумніви що до недоторкаємости трактатових рішень та справ відшкодовання. Денники є рівнож вдоволені по причині ясного становища Л. Джорджа, про необхідність признання совітами давних російських довгів та стверджують, що Франція завдяки тому, одержала такі ґарантії, яких бажала, супроти чого може тепер спокійно взяти участь в ґенуенській конференції для льояльного співділання при економічній відбудові світа, має розумітися з застереженнєм, що Франція буде противна всему, що моглоб потягнути за собою зменшення належних їй прав, або її безпеченства.

Бенеш про конференцію в Ґенуї.

ЧПБ доносить з Праги: На останньому засіданню Комітет Палати послів для закордонних справ, премієр д-р Бенеш обговорював політичне положення перед ґенуенською конференцією. Д-р Бенеш зазначив, що положення Европи дуже важке і потребує скорої направи. Першою точкою є відбудова Росії і навязання з нею зносин. Відношення ґенуенської конференції до питання відбудови Росії, не опирається зовсім на ідеї господарської і зарібкової експльоатації Росії. Взагалі ґенуенська конференція буде мати на меті направу господарського життя Европи і зближення народів. Говорячи про відносини Чехо-Словакії до Росії заявив бесідник, що відношення це є таке саме яке було від давна, себто чехословацький уряд є противний всякій військовій інтервенції в Росії, та не думає мішатися до внутрішних справ совітської Росії. Чехословакія буде дальше прямувати до навязання господарських і торговельних зносин з Росією і буде дальше уділяти помочі російським голодуючим та еміґрантам за кордоном. Незалежно від вислідів ґенуенської конференції, чехословацький уряд застерігає собі цілковиту свободу ділання у відношенню до Росії.

Проєкт пляну відбудови Росії, обіймає слідуючі точки: 1) Переведення ліквідації давних зобовязань Росії з передвоєнних часів, 2) Удержания постійної комісії для контролі російських зобовязань. 3) Розгляд питання, під якими умовами може працювати інвестиційний заграничний капітал в Росії.

Відтак буде розглянена справа особистого безпеченства чужоземців, правосильність судових засудів, справа введення чужоземних судів для чужих підданих, зглядно утворення мішаних судів.

Програма ґенуенської конференції має на цили головно навязання господарських відносин, а справи політичні будуть порушувані тільки посередно. Завданням конференції буде також управильнення можливого співжиття між державами середньої Европи, оперті по змозі на спільности інтересів.

Під кінець заявив Бенеш, що чехословацька делеґація їде до Ґенуї без страху, але й без великих надій. Ті, що ждуть там ревізії мирових трактатів заведуться, бо порушення цього питання, на ґенуенській конференції спричинило би тільки її розбиття. Не мають слушности також ті, що дивляться на конференцію песимістично або ворожо, бо її висліди можуть бути ще добродійством для цілої Европи.

Французька делеґація до Ґенуї.

Французька делеґанія виїде з Парижа до Ґенуї в трьох партіях, дня 6, 7 і 8. ц. м. Голова делеґації міністер справедливости Барту виїде дня 8. ц. м. перед цолуднем.

Президент міністрів запросив членів делеґації і знатоків, щоби дати їм останні вказівки.

Склад мадярської делеґації.

Мадярська делеґація на ґенуенську конференцію буде складатися з премєра гр. Бетлєма, міністра загр. справ Панфія, б. міністра фінансів Телєкія, держав. секретаря міністерства фінансів Вальке, представника міністерства торговлі Щітовского, леґаційного радника Куен-Гедерварія та кількох секретарів. Делєґація виїде з Будапешту дня 7., а приїде до Ґенуї 9. ц. м.

Чічерін про завдання ґенуенської конференції.

Голова совітської конференції до Ґенуї Чічерін в розмові із співробітником „Voss. Ztg.“ сказав, що витає із вдоволенням заяву Льойда Джорджа в останній промові, бо на першім місци Л. Джордж поставив як найважнійше завдання конференції в Ґенуї загальне зменшення сухопутних армій. Цілий світ — говорив Чічерін — очікує зменшення воєнних тягарів Конечне також усунення постійної небезпеки з боку оставших ще решток білих армій. По думці Чічеріна великим кроком вперед був договір з 30, марта в Ризі, від якого належить надіятися усунення всякої небезпеки.

Дальше заявив Чічерін, що належить визнати совітську Росію з чисто тактичного і торговельного становища, бо при кождім господарськім договорі з Росією, обі сторони повинні бути правними особами. Росія рахує на те, що буде поставлена на рівні з иншими державами.

Для Росії є три річи ненарушаємі: 1) суверенність російського уряду. 2) господарська самостійність Росії, 3) піддержання функцій господарського орґанізму Росії.

Чічерін підчеркнув, що ідею загального мира та засади програми відбудови належить приписати головно Л. Джорджеви. Вкінці ствердив, що совітські делеґати не стерплять ніяк, шоби на денний порядок конференції дісталася справа відношення Грузії до инших совітських республик.

Домагання совітів.

Як подають з Москви, совітська делеґація на конференцію в Ґенуї буде домагатися: для мореплавби: признання совітської торговельної фляґи, свободи рухів на усіх морях, права користуватися усіми заграничними пристанями і звороту всіх російських кораблів, що находяться за границею. На випадок невтралізації Дарданелів, совіти мають зажадати своєї участи в контролі над проливами.

Охорона для совітської делеґації.

З Риму доносять, що готель, в якім буде приміщена совітська делеґація в Ґенуї, берегтиме 200 італійських карабінієрів.

Шевченківські свята.

Перемишль.

Перемиська громада відсвяткувала 61. роковини смерти Тараса Шевченка концертом, що відбувся дня 1. квітня заходом Тов. „Перемиський Боян“ і других місцевих Товариств. Концерт розпочався відспіванням Шевченкового „Заповіту“ укладу Стеценка, який вислухала публика стоячи. Після цього дир. Р. Гамчикевич виголосив глибоко обдуману й оригінальну промову на тему Шевченкових слів:

„Воскресну нині, ради їх,
Людей закованих моїх,
Убогих нищих. Возвеличу
Малих оттих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово“.

В своїй промові зясував бесідник невідрадне сучасне політичне положення нашої розшматованої Батьківщини та закінчив словами, що по всіх стражданнях це лихоліття минеться, що сповняться слова нашого Пророка і:

„Встане Україна,
Світ правди засвітить
І помоляться на волі
Невольничі діти“.

На четверту точку програми припала деклямація „Хатина“, яку виголосила з правдивим зрозумінням п. З. Чеховичівна, хоч цю деклямацію обняла в останній хвилі, бо на день перед концертом.

Музична часть концерту складалась з двох виступів артиста скрипака п. Е. Перфецького, проф. Музичного Інституту у Львові, трія на два сопрани і тенора та двох мішаних хорів „Перемиського Бояна“.

Проф. Е. Перфецький відіграв, як звичайно — гарно, кілька композицій, а саме: Свендсена „Романцу“, Сікарда „Українські танці“, трудну фантазію Сарасатого з оп. „Фавст“ і ин. Артиста нагороджено бурливими оплесками й приневолено до наддатків.

Гарне враження викликало також у нас доволі рідко співане тріо М. Лисенка до слів Шевченка „Сонце заходить“, виконане пп. Р. і П. Волянськими та п. З. Чеховичівною.

Мішаний хор відспівав складно два більші твори до слів Т. Шевченка: п. Е. Форостини „Причинну“ — балляду на мішаний і жіночий хор з теноровим сольом (п. Волянський) і п. Б. Вахнянина „Гайдамаки“ — музичну картину з сольом барітоновим (п. Горечко) і теноровим (п. Волянський). Диригували своїми творами п. композитори.

Належить замітити з признанням, що „Перемиський Боян“ під проводом голови Товариства п. Е Форостини й дірiґента п. Б. Вахнянина розвивається дуже гарно і розпоряджає гарними голосами. Чисельно хоч не дуже великий, співає він рівно і з чуттям, чим не все можуть похвалитися инші провінціональні хори, а навіть і львівський „Боян“.

Фортепяновий супровід спочивав в умілих руках п. проф. О. Ціпановської і п. І. Негребецької. До скрипкового соля акомпаніював п. І. Бобикевич.

Свято закінчилося відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна“. Гарно прибрана саля була виповнена місцевим міщанством і інтеліґенцією. Жалко тільки, що у святі не взяли також участи представники селянства Перемищини, бо таке свято причинюється незвичайно до поглиблення національної свідомости серед широких селянських мас, додає їм сили до дальшої боротьби за наш найвищий національний ідеал і віри в краще Завтра нашої Батьківщини.

—ин.

На могилу Олександра Мишуги.

Жмут спомипів.

Життя кожного чоловіка — це книга, з котрої багато можна навчитися — сказала Жорж Санд — і як раз такою повчаючою книгою є життя великого нашого артиста. На жаль, не знаємо докладно всіх деталів сего життя. Покійний не любив про себе розповідати, але і тих кілька споминів, котрі час від часу виринули, які характеристичні!

Ото видимо молодого хлопця, в котрого душі пісня віків грає, як ведений жадобою світла і краси покидає родинну хату і спішить до Львова на науку.

Принятий до Ставропігійської бурси, ходить до гімназії, а відтак до учит. семинаря, але попри шкільну науку з цілим жаром віддається науці співу. Спів, пісня — сеж життя його, се мрія, що стелиться перед ним мов зоряний шлях, манить і веде в містичне царство краси.

Проф. співу Висоцкий пізнається на ньому і з дружною прихильністю переливає в нього все своє знання. Підчас того кінчить п. Ол. Мишуга семинар учит. і стає учителем при школі св. Анни у Львові. Концерт, уладжений в салі „Народного Дому" приносить около 400 зол. доходу. З тим пускається в світ. В Італії з цілим завзяттям учиться — кладеться з нотами, спить з ними, будиться з ними. Але мала сумка вичерпується, мимо незвичайної ощадности молодого артиста. Нераз приходиться йому в Італії голодувати. Нераз заробляв Покійний співанням в церковнім хорі. Та ані біда, ані голод не знеохочують його. Підчас одної такої кризи, коли гроші вичерпалися а підмога не надходила, запрошено його до співучасти в концерті в Ніцці; і по концерті один бездітний міліонер закликав його до себе і запропонував молодому співакови адопцію. Пропозиція приманлива і не кожний мав би відвагу відкинути її. А вееж таки сей молодий чоловік, що нераз недостаток терпіти мусів, відкинув її. Він волів бути свобідним.

Професор Висоцкий зважає його до повороту; вертає і зачинається тепер його сценічна карієра оперового співака, карієра повна блеску, чару і слави. Хто не видів сезону оперового з Мишугою, сей не зможе уявити собі сего захвату, одушевлення, ентузіязму, який тоді панував. Театр дрижав прямо від оплесків захоплених слухачів, котрі очаровані несчисленні рази викликували артиста, котрому в дарі несли стирти вінців, китиць, на котрого спадав дощ пахучих цвітів. А пісня ся, туги повна, срібним сяєвом зоряним сповивала душу і жаль будила за чимсь, що не верне більше, і росою сліз сплывала на стрівожене серце...

Всіми відтінями чуття дрожала пісня Його і всіх поривала, полоняла, у мрійний несла світ... А пісню сю довершувала пориваюча гра, артистично досконала, котру критика ставляла за взір драматичним артистам; кожна роля виходила у Нього скінчено вирізблена, обдумана до найменших подробиць, аналіза психольогічна доведена до мистецтва.

І як раз тому, що пісня у Нього не була тільки пописом голосу, лиш вірним виразом переживань душі, тому робила таке непереможне вражіння.

Але ані суперлятивні рецензії, ані захоплення розентузіязмованої публики не викликували у нашого артиста гордости або зарозумілости. Ніколи! Бо Він сам був для себе найстрогійшим критиком, і нераз говорив, що рідко вповні задоволений зі своїх креацій. Бо Він все стремів до найвисшого виразу совершенности, невпинно працював і поважним студіям віддавався: не лише працював над своїм голосом, полірував, шліфував, обробляв, доки не став тим брилянтом, що тисячними огнями грає, — але ціле життя провадив наукові досліди над людським голосом і над методами доцільного його ведення. Про це добре знають Його ученики.

Поводження і слава його не унивали — він сам для себе не вибагливий і ощадний до крайности. Але за те горяче відчував чужу потребу і горе і спішив з помічю, де лише міг. А яким був сином свого народу, як понимав обовязок горожанина, про це знаємо всі. Жив для народа і всю мрію золоту життя — своє мистецтво, всю працю свою в дарі йому ніс.

А працював все і всюди, де доля кинула його, не кидав праці, що була нервом його життя і насолодою. А життя не стелилось рожами лише йому — всьо здобував тяжкою працею і трудом — ось і в ті останні роки, коли воєнна хуртовина застала його на чужині, прийшлось йому зазнати чимало недостатку і горя — а коли відтак нахідить лекції і свою працю розпочинає, знаємо як збирає сотик до сотика на поворот до вітчини — але коли дізнався про нужду серед академічної молодіжи у Відні весь узбираний гріш їм переслав, як се читали ми минувшого року в часописі.

Сих кілька споминів приношу на свіжу могилу Великого Покійника на поуку для нас, а на „вічну память" Йому.

Н. Н.

Польща.

Черговий скандал.

З Варшави доносять телефоном до львівської „Хвилі":

Дня 4. квітня хроніки польського сойму занотували перший випадок уділення членови уряду заяви недовіря. Цю заяву вирішив польський сойм голові головного земельного уряду д-рови **Кернікови** в звязи з дойлідською аферою.

Сталося це з приводу відповіди польського уряду на інтерпеляцію З. Л. Н. в справі Дойліди. Відповідь уряду на цю інтерпеляцію брала в оборону п. Керніка, опираючися очевидно на матеріялах доставлених головою Гол. Зем. Уряду п. Керніком. З рамени З. Л. Н. вів цілу протидойлідську кампанію п. Станішкіс, який зажадав отворення дискусії над відповідю уряду, на що осягнено однодушну згоду. Голосували за тим також пястовці. не прочуваючи, що самі опинились в зручно наставлених силцях.

Уже промова голови Найвищої Контрольної Палати п. Жарновского випала для п. Керніка фатально. Слова Жарновского були виразним актом обжалування проти голови Гол. Зем. Уряду. А коли відтак п. Кернік як небудь зовсім добрий політик і не найгірший адвокат не зумів мимо зусиль розвіяти, зроблених йому закидів, фінал був легкий до передбачення.

В результаті сойм ухвалив голосами проти голосів пястовців при сецесії П. П. С. не приняти до відома відповіди уряду на інтерпеляцію.

В тім самім моменті п. Кернік остентаційно опустив лаву уряду, повитаний своїми товаришами оплесками руки.

Підчас дискусії прийшло до скандальних сцен. Стапіньчик Путек, слухаючи виводів Станішкіса крикнув під адресою пястовців: „Каналі!" Тоді встав Бриль і вдарив Путка в лице. Другий Стапіньчик Сейба, який був поблизу, не могучи прийти в підмогу загроженому товаришеви, плюнув в бік Бриля, але трафив другого Пястовця Шміґля. Інцідент покінчився виключенням Бриля на пять засідань.

Вже тепер можна ствердити, що нинішні випадки в польському соймі не останутъ без наслідків для кабінету Поніковского. Вказує на це хоч би полеміка людовця Ратая з Тромпчиньским в справі уставлення порядку нарад четвертого засідання польського сойму.

В суперек очікуванню денний порядок не узгляднює буджетової дискусії, проти чого остро виступив Ратай. З виводів Ратая можна було без ніяких трудностей переконатися, що Пястовцям спішиться до розіграння кампанії як реванжу за віднесене нині пораження.

В доповненню повищого донесення „Хвилі" подає „Дзєннік Людови" тло, на якому назрів цей неймовірний скандал.

Дойліда, є це маєтність призначена на парцеляцію, в якій брали участь посли-Пястовці — Бриль, Рачковскі, Кернік, Бобек та барон Баталя. Голова польської державної Контрольної Палати Жарновскі ствердив, що тою маєтністю, яку набув польсько-американський банк заінтересувався головно Кернік. Парцеляція велася методами найпростійшої спекуляції, а саме банк платив по 6.000 мк. за морг, а жадав 120.000 мк. Супроти цього окружний земельний уряд в Білостоці зажадав, щоби цю маєтність викупити для цілий земельної реформи.

На це домагання не відповів Головний Земельний Уряд, на якого чолі стояв Кернік, а тимчасом маєтність продано за 400 міліонів тоді, як банк заплатив за неї 170 міліонів.

Дописи з краю.

Конюхи, пов. Бережани.

Відродження села.

Село Конюхи, бережанського повіту, пять літ мучилося тяжко, заки вилізло із землянок та „фуксльохів" на світ божий та замешкало як люде в нововідбудованих хатах. Так знівечила конюшан війна, особливо роки 1916 та 1917, коли туди 11 місяців йшла боєва лінія. Тоді то всьо пішло в нівець і з довголітної патріотичної й культурної праці не лишилося ніщо. Церкви спрофановані й понищені, ніякої школи (всі збурені), з трьох читалень, двох „Січий", „Сільського Господаря", стоваришення господ. кред. „Обнова" — ані знаку. Та тих віджилав нас душа українська: забажала світла, тепла, давних ідеал'в, якими жила так буйно. А хотіти жити то значить вже не датися, борикатися в загибілью. І ось у Конюхах перші ластівки весни народнього життя: З давних сімох шкільних кляс вже є дві, третя відроджується. Є уже трохи школи, за якою молодь та старі тужили. Крім цього дня 5. марта ц. р. віджила одна читальня в Конюхах на місточку. Відбулися загальні збори, вибрано свіжий виділ, вписалося звиж 50 членів. Головою вибрано о. Кс. Сосенка, заступником Федя Курила. Занялося відновою читальні кількох щирих коваків-невміраків: Федь Курило зі сином Петром, Гринь Саранчук з сином Стефаном, Йосиф Когут, Петро Сінгалевич, М. Дмитрак, Микола Цаволик. Є іще більше таких — цілий курінь!

Нова небезпека!

(Докінчення.)

Побір премій відбувається за посередництвом податкових урядів, причім премії користають з права неспірної екзекуції в дорозі адміністраційній і привілеїв, які мають державні податки. Від залеглих премій побирається відсотки проволоки у висоті 1 проц. місячно.

У виконуванню чинностей Польської Дирекції взаїмних обезпечень обовязані співділати громадські власти, що мають приймати зголошення обезпечень і пересилати їх органам Польської Дирекції взаїмних обезпечень, повідомляти їх про шкоди, старатися о збір премій в приписаних речинці, пересилати їх до податкових урядів, а вкінці заряджувати екзекуційні середники проти обезпечених, які отягалися би з заплатою премій.

Надвижки фондів, які повстали би з кінцем року обертаються, по приділенню части означеної Міністром Скарбу до резервового фонду, на закладання огнезих сторожей, запомоги для огнезих сторожей і їх союзів, попирання акції комунальних властей на уряджування збірників води і водотягів, попирання раціонального будівництва, уділювання низько-процентових позичок будівельним стоваришенням, попирання всяких культурних завдань і т. п.

Управа Польської Дирекції взаїмних обезпечень належить до Надзірної Ради і Заряду. Надзірна Рада складається з членів, вибраних через зїзд в кождім Воєвідстві т. зв. обезпеченевих радників (по 3 з кождого Воєвідства), а тих знову обезпеченевих радників вибирає по 3 в кождім повіті повітова рада і ради міст о власних статутах з поміж обезпечених членів. В засіданнях Надзірної Ради бере участь делегат міністерства скарбу. Справами Польської Дирекції взаїмних обезпечень кермує безпосередно заряд, що складається з предсідателя, його заступника затверджує на внесок Міністра скарбу Президент Річипосполитої Польської, директорів і їх заступників Надзірна Рада, иньших урядників предсідатель заряду.

Над цілою діяльністю Польської Дирекції взаїмних обезпечень веде нагляд Міністер скарбу, який між иншими видає приписи про локату фондів, затверджує тарифи і умовини обезпечень та має право розвязати Надзірну Раду.

Вкінці в переходових приписах, є одна дуже важна постанова, а саме, що перенятя через Польську Дирекцію взаїмних обезпечень обезпечень будинків від огню, на які заключено договори перед тим, заки закон увійшов в життя, може наступити аж по упливі часу, на який договори ці були заключені, або по розвязанню їх по думці умовин обезпечень і аж від цього часу зачинається обовязок обезпечення Польської Дирекції взаїмних обезпечень.

Мимо того одначе, що Польська Дирекція обезпечень є інституцією майже державною і користується правами, які мають приноровлення до державних податків, польська держава, не хотячи наражувати себе на втрати в некорисних літах, по закону не понесить ніякої відвічальности за евентуальні втрати в Польській Дирекції взаїмних обезпечень, так що в разі більших шкід обезпечені можуть не отримати відшкодовань, бо Польська Дирекція взаїмних обезпечень не буде мати на це фондів, держава за недобори не відповідає, а зложення закладового фонду законом не є предложене, ані назначене

Отсе найважнійші постанови закона. Поглядаючи його і беручи під увагу наші відносини і теперішний фактичний стан, в якім знаходится наш край, мусимо ствердити, що зводить небезпека, що в недовгім часі може наш нарід платити знову міліярдові суми на ціли йому зовсім ворожі. Бож прецінь Польська Дирекція взаїмних обезпечень буде виключно в польських руках і ніякого голосу український нарід в ній мати не може. Поминаючи вже загад — навіть до Надзірної Ради при такім стані річей, як вони нині є, не може бути вибраний ніякий член непольської народности, коли нема яких беспосередних виборів, а тільки повітові ради мають іменувати обезпечених радників, які з поміж себа знову будуть вибирати членів Надзірної Ради. Не можна мати також ніяких ілюзій що до цього, щоби яка частина надвижки фондів могла припасти на які непольські цілі, бож так, як вище сказано, вибрана Надзірна Рада не буде прецінь уділювати субвенцій ані на орґанізування українських огневих сторожей, ані на українські культурні цілі, чи на українські видавництва, які мали би на меті поширювання асекураційної чи кооперативної ідеї.

Висить отже над нами новий меч Дамокля, який буде мати досить засобів до розпорядимости, щоби несвідому часть нашої суспільности заманити в свої сіти, чи то — бодай в початках для реклями — низькими преміями, чи то обітницями і гарними кличами про великі цілі і завдання Польської Дирекції взаїмних обезпечень. Поки отже ще час лежить на свідомійшій части нашого громадянства обовязок протиділати всіми можливими способами тому, щоби всі українські будинки і рухомости обезпечувано в Польській Дирекції взаїмних обезпечень, а то тим більше, що через цей закон є незвичайно загрожене в своїм істнованню з так тяжким трудом здобуте Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“, що тільки вже хісна принесло українській суспільности.

Надіятись на це, щоби велика часть суспільности користаючи з тої постанови закона, що тільки 2/3 частей вартости мусять бути обезпечені в Польській Дирекції взаїмних обезпечень, обезпечила оставшу 1/3 часть в товаристві „Дністер“ нема великих виглядів, бо небагато членів схоче мати до діла з двома Товариствами і тому треба тепер, заки ще нема оголошення Польської Дирекції взаїмних обезпечень, що вона в наших повітах розпочинає свою діяльність, **поширити як найбільшу аґітацію за цим, щоби увесь наш загал обезпечив свої будинки і рухомости в своїм Товаристві, як також, щоби ніхто не виповідав вже заключених обезпечень в Товаристві „Дністер“.** Опираючись на постанові закона, що будинки можуть бути обезпечені в Польській Дирекції взаїмних обезпечень аж від цього часу, коли скінчиться обезпечення в цім Товаристві, де вони були обезпечені передтим, заки Польська Дирекція взаїмних обезпечень розпочала своє урядування, або по розвязанню, себто виповідженню дотеперішнього обезпечення, може наша суспільність ставити чоло цим новим затіям, а то тим більше, що в умовинах обезпечень Товариства „Дністер“ міститься постанова, що обезпечення остає так довго в силі, доки його не виповість сам обезпеченець. При тім можна вказувати на це, що в Товаристві „Дністер“ може кождий обезпечитись на таку квоту, на яку сам схоче, між тим, коли в Польській Дирекції взаїмних обезпечень треба буде обезпечитись на суму, яку означить таксатор Польської Дирекції взаїмних обезпечень, що очевидно при теперішній дорожнечі матеріялів і робіт винесе міліонові квоти, від яких треба буде також заплатити і відповідні премії, перевисшуючі часом фінансову спроможність обезпеченців. Тільки до роботи треба взятися негайно, заки ще Польська Дирекція взаїмних обезпечень не розпочала у нас своєї діяльности, бо опісля буде уже за пізно. Тому не легковажмо справи і не даймо за свої гроші крутити на себе нового батога.

Ярослав Колтунюк.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Передвступне засіданнє.

Париж. (ПАТ.) Авас потверджує вістку, що в неділю або понеділок рано зберуться делеґати союзних великодержав в Генуї на засіданнє в ціли усталення спільного поступовання на конференції. Коли підчас конференції союзники мали би знову зібратися на таке засіданнє, то французька делеґація домагатиметься, шоби в них нарадах узяла також участь мала антанта.

Контроля чужинців в Ґенуї.

Ґенуа. (ПАТ.) Префект міста видав розпорядок, що всі чужинці, котрі підчас конференції прибудуть до Ґенуї, мають зголосити свою присутність в поліційному комісаріяті. Ця формальність не обовязує членів делеґацій.

Індійський представник в Ґенуї.

Ліфилд. (ПАТ.) Радіо. Дадіба Даляль, член Ради Індії, прибуде до Ґенуї і війде в склад англійської делеґації на конференції яко представник Індії.

Латишська й естонська делеґація.

Айльвезе. (ПАТ.) Радіо. Латишська делеґація прибула нині до Берліна. Завтра виїздить до Ґенуї. Естонської делеґації сподіються в Берліні на 6. ц. м.

Прилучення Бесарабії до Румунії.

Букарешт (ПАТ.) Радіо. Орієнт. Сенат ратифікував одноголосно акт прилучення Бесарабії до Румунії.

Болгарська делеґація.

Софія (ПАТ.) Болгарська делеґація з през. міністрів Стамболійським і міністром фінансів Турлаковим на чолі відїздить нині до Ґенуї.

Російська і фінляндська делеґація.

Айльвезе (ПАТ.) Російська делеґація на ґенуенську конференцію кинула вчера Берлін. Красін відїхав до Льондону, щоби відбути там нараду. До Берліна прибула вчера фінляндська делеґація з през. мін. Венделею і фінляндським послом з Копенгаґи Ідменом на чолі. Делеґація виїздить нині до Ґенуї.

Повстання на Сибіри.

Москва (ПАТ.) Доносять із Сибіри про зростаючий там сильний повстанський рух, який вдержують останки військ Колчака. Сільське населення оґірчене на сов. власти ізза реквізиций продналога численно підпомагає повстанські відділи.

Міжнароднє бюро праці на конференції в Ґенуї.

Рим (ПАТ.) Авас. Адміністраційна Рада міжнародного бюра праці на останньому засіданню прийняла до відома телеґраму міністра Шанцера, якою запрошує він Бюро до вислання технічних знатоків на ґенуенську конференцію.

Англійський воєнний корабель їде до Мурману.

Ліфилд. (ПАТ.) Радіо. Англійський уряд для загр. справ сповіщає, що висилає на беріг Мурману корабель, заосмотрений в ґармати для охорони над англійськими рибалками. Це відповідь на насилля, якого допустилися совітські власти на двох англійських рибацьких кораблях, з котрих один затопили а другий сконфіскували під претекстом, що ловили рибу на териториальних російських водах.

НОВИНКИ.

— **Чергове число „Гром. Вістника“** появиться в суботу рано з недільною датою у звичайнім обємі.

— **Конфіската.** Вчорашне число (39) „Громадського Вістника“ з дня 6. квітня 1922. сконфіскувала прокураторія за два уступи в статті „Нова небезпека“ і кінцеве речення та заголовок одної новинки про надужиття п. поліції. (13)

— **Ман'я — гіпохондризм.** У Варшаві арештовано на днях двох учеників гімназістів і одного студента права, які мали викрасти з ґенерального штабу копію мобілізаційного пляну. Підозрівають їх о приналежність до широкозакроєної шпіонської орґанізації.

— **„Англійські“ практики польської поліції.** „Дзєннік людови“ доносить про знущання поліції над арештованим 11. марта робітником з міської ґазівні і його жінкою. Робітника підозрівано лише о крадіж і в слідстві виказалася його невинність, а мимо того арештованих закуто в кайдани і стиснено так, що з рук плила кров. При тім через цілий час бито його аж до непритомности, при чім „відзначилися“ головно постерункові Ковальскі і ком. Баторскі, а в комісаріяті при ул. Бальоновій бють арештованих усі функціонарі. Це „англійське“ поступовання — пише „Дзєннік“ — польської поліції є вже так загально звісне, що треба дивуватися, що ніхто доси не виступив проти такого урядовання. Скандал!

— **До відома Дирекції Залізниць.** До нашої редакції прийшов гром. В. В. і розказав слідуюче: В неділю 2. квітня, о 9. год. вечір хотів купити при касі ч. 3. на гол. двірци у Львові пів білєта третьої кляси до Рави р., бо 50 прц. знижка прислугує тому, як студентови однорічного торговельного курсу т-ва „Просвіта“ на основі розпорядку Дирекції Залізниць у Львові з дня 5. січня 1922. ч. 4330. VI. 1921. Та коли касієр прочитав посвідку п. В. В. — писану по польськи й по українськи — заявив, що пів білєта не видасть. Тоді пошкодований пішов до вищого урядника, і той поручив касієрови видачу пів білєта. Той справді видав, але відразу злосливо заявив: „pan dopłaci w pociągu;“ — і дійсно, коли в поїзді відносний білєт і посвідку побачив контрольор, зажадав від В. В. доплати, кажучи, що „naczelnik nie zna rozporządzenia“. Апелюємо враз з пошкодованим до Дирекції Залізниць у Львові, щоби поучила своїх функціонарів, краще виповнювати її власні розворядки.

— **З москвофільської хуніяди.** Інформують нас, що Лісковацький підписав повновласть для польської репатріяційної комісії, відібрати з Ростова н. Доном стародруки й рукописи вивезені м. и. й зі ставропіґійського музею в 1915 р. Це право прислугує Полякам на підставі риського договору, який — видно — признає нещасний угодовець і вірить, що ті стародруки справді попадуть ще коли до ставропіґійського музею через польські руки.

— **„Нє дразніць“!** Залізничий офіціял в Яворові Владислав Ґерґовіч відказується видавати білєти Українцям кажучи, що по українськи не розуміє. Але коли ходить тому панкови о те, щоби щось у селянина вимантити, то балакає, як родовитий Українець. Просимо цею дорогою Дирекцію Залізниць у Львові, щоби поучила такого рода підпанків, що „не ніс для табакерки, лише табакерка для носа“.

В. С. з Яворова.

— **Вандали.** Доносять нам вірігідні люде, що на львівському двірци палять польські поліцаї всякі українські часописи, книжки — хочби й не політичного змісту — а навіть листи, які приходять з заграниці, головно з Відня і Берліна. Подаємо це під осуд культурного світа.

— **Злоба чи глупота?** В скалатськім, гусятинськім і теребовельськім повіті ширить хтось від якогось ча-

РІЖНІ ВІСТИ.

Мостовенко у през. Масарика.

Берлінські часописи доносять, що голова торговельної місії радянської України, Мостовенко, був принятий президентом Чехо-Словаччини Масариком і мав з ним довшу розмову.

Німеччина не дала візи Зіновєвови.

„Новоє Время“ передає, що німецький уряд не дав Зіновєвови візи на приїзд до Німеччини ізза його офіціяльного становища як предсідника ісполкома III-го інтернаціоналу.

Мадярські комуністи їдуть до сов. Росії.

З Будапешту вислав мадярський уряд до совітської Росії другий транспорт мадярських комуністів. В їх числі находяться засуджені на кару смерти 6. народні комісарі большевицької Мадярщини. Тільки б. народнього комісаря Ґері в останній хвилі забрано з поїзду. Ходять чутки, що рішено його покарати. (Рпр).

Розстріли студентів в Ростові.

„Новоє Время“ доносить про відкриття великого противольшевицького заговору в Ростові н. Д., зорганізованого студентами тамошнього університету. В заговір були вмішані також представники військових частин червоної армії, розміщених в Ростові. Переведено численні арешти. Розстріляно над 250 студентів. Університет закрито.

Соймова буча в Берліні.

З Берліну доносять: На засіданню пруського сойму прийшло до бійки між комуністами і послами правиці. Підчас бучі схватив один з комуністів стирту актів і кинув їх на голови консерватистів. (ПАТ).

Шульгин про будучу Росію.

В. Шульгин в розмові із співробітником „Русспресс-у“ заявив: „Я вірю, що в Россії буде знову монархія. Но вона буде здвигнена не руками, обагреними в крови, а руками тих, хто припинить потік крови.

Литовський журналіст про відносини Литви до Росії.

Литовський журналіст Шальчіус, котрий прибув до Праги, в розмові з чеськими журналістами заявив, що він вірить, що Росія демократична й обновлена скоро вилічиться із своїх економічних ран і житиме мирно з прибалтійськими державами. Питання форми — конвенції, федерації чи чого иншого — являються справою будучого порозуміння і ходу подій.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника“! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника“.

су вісти про одного священника з Поділя — раз латинського, то українського — який мав недавно замордувати і обрабувати якогось „американця“, що попросився до того священника на нічліг. По тим слухам того священника вже розстріляли в Станиславові або Львові. Цікаво, чи це правда, чи сплетня, і в чиїм інтересі лежить, такі вісти ширити між народом.

— **Ганьба!** Громадяне Ляшок мурованих дивуються, звідки Юрій Квінтюк, б. український жовнір, набрав стільки ревности до теперішних панів, що силоміцю стягає з людей „данину“ навіть тоді, коли сам війт оправдує не одного бідака й звільняє від того обовязку.

— **Повестив її по свому.** Гринько Волошин з Солтис, Рудецького повіту, посварився чогось зі своєю нареченою в Топільниці і пхнув її пять разів ножем в груди.

— **На стару моду.** В Журавиці к. Перемишля підкопалися злодії до комори Михайла Кухарського і винесли попід підвалину річи вартости 304 тисяч марок. Так пробували зробити і в Фр. Войташка, але він сполошив їх, так що вони тільки погрозили револьвером і обіцяли ще „загостити“.

— **Добрий сторож безпеченства.** Постеруковий польської поліції в Горлицях заманив оноді одну малолітну дівчину до своєї кватири і допустився на ній насильства. Поліціянта арештовано.

— **Катастрофа в копальні.** В селі Петергофен, раціборського повіту (Г. Шлеськ) в копальні „Анзельма“ вибух пожар. 400 робітників відтятих від світа — ждуть смерти під землею.

— **До всх українських приватних інституцій і підприємств.** Подорожіння найконечнійших середників щоденного запотребовання і нужденні під цю пору платні українських приватних службовиків в українських інституціях спонукують Головну Раду „С. У. П. Р. У. Г. А.“ звернути увагу Хв. Управ цих інституцій на конечність виплати їхнім службовикам перед святом Христового Воскресення д а т к у у в и с о т і н а й м е н ш е 150% м і с я ч н и х п о б о р і в. Головна Рада переконана, що не найдеться у нас ані одна інституція, Управа котрої відказалася би тепер від сповнення цего обовязку супроти своїх службовиків. — Львів дня 6. квітня 1922 року. — За Головну Раду: *В. Цмайло Кульчицький*, голова, *А. Гаврилко* писар.

— **В гостині у вязнів.** „Курієр поранни“ доносить: У Варшаві викрито на днях шайку шпіонів, на якої чолі мав стояти один петлюрівський полковник М. Полковника арештовано а в його помешканню при вул. Злотій 38 знайдено чимало компромітуючого матеріялу.

— **З румунського суду.** Від січня н. р. відбувається в Букарешті величезна розправа проти 270 комуністів, в тім числі багато жінок а навіть малолітних дітей. Обжаловується їх о приналежність до тайної комуністичної організації. Як виглядає та розправа, можна мати поняття з того, що сам акт обжалування читано 8 днів, а до розправи покликано 1.500 (тисяч пятьсот) свідків! Процес потреває пів року. Та вже тепер показується, що більша половина підозрілих є зовсім невинна а впала жертвою анонімів. Зовсім, як у сусідів..

— **Трагедія в гідроплянi.** Американська преса подає подробиці страшної катастрофи, яка недавно мала місце в околиці Фльориди. Американський летун Роберт Моор вибрався зі своєю молодою жінкою і її трьома товаришками на прогульку гідропляном. Підчас повного лету над океаном 50 морських миль від Фльориди зломалася вісь апарату і гідроплян впав на воду. Три дні і три ночі держалися нещасливі подорожні линв аж вкінці вичерпані до краю попадали в море. Лише один Моор видержав довше і його виратували моряки з американського нафтового корабля. Він так зворушений страшною пригодою, що лише на хвилю здобувся на притомність і догоряє в нервовім розстрою.

— **Смерть сіямських сестер.** У Вашінгтоні вмерли на днях звісні свого часу перед війною сіямські сестри Осипа і Роза Блажек (Чешки). Вродилися вони в 1878 р. як дочки чеського селянина зі Скейхова, зрослі бедрами з собою. Одначе в свойому життю ріжнилися сестри характером, і не ділили з собою навіть фізичних болів. Прим. коли Осипа піддалася операції, то Роза чулася зовсім здоровою, колиж Роза вилася в породових болях — має сина, зовсім нормального — то Осипа не чула того. Аж в останнім часі коли Осипа захорувала на жовтачку, а Роза не послухала поради лікарів, які хотіли розділити їх, хороба перекинулася й на неї. Вмерли обі разом в 44 році життя.

— **Тягнуть данину.** З Комарнянщини подають: В Горожанні великій 4. с. м. переводилася ліцитація селян, що не заплатили данину. На ліцитацію виставлені корови, коні, кожухи, убрання і т. д. В селах: Якимчиці і Нове село переведено вже фантовання. На 5. с. м. визначено ліцитацію,

— **Коклюш і щеплення проти віспи.** В тім самім медичнім журналі пише Д-р Штерн про лічничу прикмету щеплення проти віспи, доказуючи, що воно не тільки хоронить перед віспою але й лічить коклюш. По встрикненню 20. цм. кубічних коровянки коклюш звичайно зовсім уступає.

— **З побуту Феллагів.** З відчиту, який виголосив недавно в Берліні копенгагський учений Давідсон, виходить, що єгипетські Феллаги живуть нині майже так, як жили перед чотирома тисячами літ. Прим. батоги на тиці, керничні журавлі, сокири і т. ц. виробляють нині так само, як вони представлені на старих папірусах. Звичай, давати вмерлому срібну монету „на дорогу“ заховався й до нині. Говорячи про моральність того народу, Давідсон сказав, що в народі істнують півофіціяльно „злодійські союзи“, до яких звертаються обікрадені по зворот вкрадених річей, складаючи відповідний окуп. Мимо нужди, яку на загал терплять нащадки Фараонів, вони все веселі, навіть при найтяжчих роботах весело собі співають. Важка там доля жінок. Дівчина виходить замуж звичайно в 9-ім році життя. в 20 ім вона вже стара бабка. Не тішиться найменшою свободою. Купує її жених за 14 єгипетських фунтів, — вдова коштує лише 2 фунти.

До Українського Громадянства!

Дня 11. січня 1916. р. помер самітно в селі Потариска, равського повіту передчасно знівечений талант нашої літератури — Л е с ь М а р т о в и ч.

Його могила в селі Манастирку, що саме зрівналася з землею, вимагає опіки так для зрозумілого пієтизму, як і для памяти грядучим поколінням.

Підписаний Комітет поклав собі задачу призбирати потрібний фонд і привести до ладу могилу Покійного Письменника та поставити на ній гідний Його нагробний памятник.

Збірка в одвім повіті при теперішнім стані валюти й відповідно до нього вимірюваних датках на це не вистарчить.

Тому обертаємося до всего Громадянства, з окрема до рідних, особисто або ідейно Покійному близких людей з проханням надсилати жертви на ту ціль до Пов. т-ва кредитового „Віра“ в Раві руській.

Про час відкриття памятника буде сповіщено в часописах.

Всякі запити до Комітету адресувати до Володимира Котовського в Раві руській.

Рава руська, д. 27. марта 1922 р.

Софія Карпевичева, Д-р Іван Кунціs, Корнило Целевич, Юрій Саноцький, Іларій Гриневецький, Володимир Котовський, Степан Божик.

✝ Посмертні згадки.

Четар У. С. С. Микола Яценович. Дня 1. квітня ц. р. помер в Залукві ad Галич Микола Яценович, четар У. С. С. Покійний був селянським сином, покінчив середні школи в Станиславові, а в 1914 році вступив до У. С. С. Перейшовши з УГА. в 1919 р. Збруч, набавився там грудної недуги, а в 1920 році повернув до дому, де ізза браку належньої опіки і лікарської помочі хороба розвинулася в чахотку, на котру то покійний по тяжких терпінях помер. Покійний лишив по собі щирий жаль у своїх товаришів і знакомих. В. Й. П.

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках польських: Д - р Р о м а н С т е ф а н о в и ч Войнилів 2000 кличе: о. Мих. Баричка Щирець, о. Миколу Миндюка Негівці, о. Йосифа Савицького Стрий, Евфрозину Мацєхову Сівка і Павла Дурбака інж. Львів; Д - р Д а н и л о Н а с а д а Галич викликаний на 5000 платить І. рату 2000 і кличе: Волод. Крупку рад. суду Станиславів, Василя Шевчука і Дмитра Насаду господарів Негівці; н а ч. с у д у Е в г е н Ж а р с ь к и й Галич 2000, кличе: о. Ант. Гарасевича Деліїв, о. Ів. Дольницького Тустань, о. Волод. Медвідського Дубівці; О р е с т К о з л о в с ь к и й Рогатин 500 кличе: Миколу Морака учит. Копичинці, Прок. Трача упр. шк. Конюшки і Мих. Романа упр. школи Чесники; І в а н О д і ж и н с ь к и й Ключів великий 500, кличе: Петра Стефановича держ. бюро праці Освєнцім і Петра Побігущого Косів; М и к о л а Ч е х Горлиці 300, А н а т о л ь П р о с к у р н и ц ь к и й Мелєц 300, А н д р і й Н и щ о т а Снітниця 300, Е п і ф а н Г л и н с ь к и й Львів 500, о. Б о г д а н Е л і я ш е в с ь к и й Вашків 1000, кличе всіх кондекальних Отців. о. Д у б и ц ь к и й П о б у к 500, кличе: о. Чехута Іванівці, Мих. Дубицького проф. Стрий, Осипа Дубицького Побук на 2000.

„Рідна Школа“.

В місяци лютім прислали чеками П. К. О. на „Рідну Школу“ в Мп.: по 50: М. Мудрий, Г. Гетьман, Д. Гапчук, Д. Гапчук, Чит. „Просвіти“ Щеплоти, К. Мельник, по 100: о. І. Жарський, о. Д. Стек, сема кл. хлоп. Ст. Самбір, В. Сениця, М. Семкова, І. Семка, о. В. Антонович, Т. Купранець, А. Сімківна, М. Пелехова, о. О. Гайдукевич, о. С. Гарасовський, Ф. Кобилянський, М. Кібальський. М. Коба. С. Оліяр, І. Сікора, Д. Дучинський, Г. Винницький, В. Мішкевич, Б. Желеховський, Д. Ващуківна, В. Пелиньо, Чит. „Просвіти“ Чистиcлів, М. Ващуківна, І. Сеник, В. Щур, о. В. Кулик, Г. Козира, Т. Сімків, Г. Козира, Н. Ільчишин, Т. Сидоряк, І. Пророк, Н. Мельничук, М. Бляжків, Г. Маринєвич, В. Ліпар, Й. Савицький. Зиновій К., О. Гулеюк, В. Цісінський, К. Палятинський, Д. Милитчук, Т. Стахів, по 200: І. Турко, І. Камінський, К. Смульський, Й. Кушнір, о. М. Попович, Г. Гетьман, М. Бодревичівна, А. Дмитрасевич, І. Шерстило, П. Андрейчик, Н. Ікалюк, о. І. Мінко, І. Дочило, О. Горницька, І. Коцюволя, М. Скорода, П. Войтович, Е. Косач, о. Д. Малець, М. Паняк, С. Маціборко, М. Коцюбка, І. Марцінків, Т. Вибранець, по 250: К. Гукович. В. Щур, по 300: С. Ліцота, А. Горак, І. Кілик, М. Вахнюк, І. Грудний, І. Раставецький, А. Лень, о. І. Тарасович, П. Кадло інж. Т. Горницький, І. Кулиняк, А. Костишин, К. Медведчук, Т. Вибранець. М. Коцюбка, О. Стефанович, Д. Павлишин, І. Милкевич, „Руське Касино“ Дрогобич, по 400: М. Гультай, перс. „Народ. Торговлі“ Мостиська, О. Галькевич, А. Пруцова, д-р В. Гуркевич 450, о. Т. Савула 450. по 500: А. Кос, І Бобовський, о. М. Дороцький, С. Оленьчук, В. Гнатик, І. Компик, О. Угрин, Е. Гнатик, о. Ю. Левицький, Й. Рибачевський, Ю. А. Крупські, Л. Гавриляк, д-р Юркевич, о. В. Клосевич. чит. „Просвіти“ Пралківці, І. Бобак, О. Остапчук, Л. Смук, І. Сокіл, І. Нагайський, С. Ліско, В. Ярош, О. Гела, М. Коцко, Я. Григорчук, Е. Штронер, гр.-кат. уряд. пар. Бруховичі-Янчин. М. Сасович, А. Логинська, о. В. Давидович. Г. Машарівський, М. Пашак, С. Литвин. О. Петрик, Д. Великанович, Г. Лисинецький, М. Брикайло, М. Горбний, В. Хаджей, О. Ставничий, д-р Мацийович, чит. „Просвіти“ Воля розвиницька, по 600: М. Томчукова, Тов. „Українська Бесіда“ Городенка, Л. Гричаник, І. Ткач, о. М. Березюк, по 700: І. Щуровський, І. Паламар. (Далі буде).

На політичних вязнів збірка в Перемишли,

зложили в марках польських: Р. 500, Греголинський 1000, Гинилевич 150, о. Гоцький 150, Братя Фельчинські 1000, о. Возняк 100, Качмар 200, Мокривський 200, Мигаль 100, Дмитраш 150, Кебужинський 100, Фуяревич Кліма 1000, Кадиківна Соня 500, Горбацівна Анна 500, Громада Беластрашниці 5000, Крижовський 500, д-р Войтович 500, Шехович 500, Жукотинський 500, Проскурницький 500, о. Борисевич 500, Щеснюк 500, Сміщкевич 200, Теодор Осип 100, Борис 1000, д-р Загайкевич 1000, Ярошевич 500, Богачевський 1000, В. Пинило 1000, О. З. 1000, Х. Х. 1000, о. Канда 200, о. Левицький 1000, д-р Дмоховський 1000, Мягкий 1000, д-р Кос 1500, Левчак 500, Червінський 500, Комарницький 500, Маївка 500, Форостина 500, М. А. 500, Поліха 200, Годованець 300, Федевич 100, Сас 200, Любович 500. Німців 500, Кульчицький 200, О. Ц. 300, ХХ. 200, о. Кормош 500, Бордун 200, О. П. 100, ХХ. 100, ХХ. 500, Булавська Марія 200, Чайківська 1000, О. Ціпановська 1000, Лісікевич 500. — Разом 35.150 мп.— У Львові: Збірка на вечері „Будяка“ дня 12. III. — 34.911 мп.—Жертводавцям щире Спасибіг складає Комітет допомоги політичним вязням. 1064. 1—1

Громадяне села Черний Острів пов. Бібрка зложили для українських політичних вязнів 5.000 мп., для українських інвалідів 3.000 мп., на українську захоронку 200 мп. і на охорону українських могил 100 мп.

ОПОВІСТКИ.

Народний театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, під артистичним проводом Олександра З а г а р о в а. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

Пятниця, 7. квітня: другий раз „МОЛОДА КРОВ“, комедія на 4 дії Вол. Винниченка.

Субота, 8. квітня: шестий раз „ЦИГАНСЬКА ЛЮБОВ“, романтична оперета на 3 дії Ф. Легара.

Неділя, 9. квітня: попол. „НЕВОЛЬНИК“, драматичні картини зі співами і танцями на 5 дій М. Кропивницького, вечером „ТАРТЮФ“, комедія на 4 дії Ж. Моліера.

Початок вистави о год. 7·30.

Білети в ціні від 500—200 Мр. продає „Народня Торговля“, а в день вистави від год. 4·30 попол. Каса театру.

Реколекції для Панів відбудуться заходом т-ва ім. св. Ап. Павла в церкві духовної семинарії при вул. Коперника 36 в днях 8, 9. 10. і 11. с. м. о год. 6 вечером.

З Торгов. Школи Т-ва „Просвіта“ у Львові. Конференція інформаційна для

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

З коопративного життя на Волині.

Протягом 1917 і 1918 рр. почалась на Волині жива кооперативна організація. Повстали чотири кооперативні союзи: в Дубні, Кремінци, Острові і Рівнім, а крім того була ще рівенська агентура Волинського Обєднання споживчих союзів і слевська філія овруцького союза споживчих товариств. Організаційні основи покладено дуже гарно, та на жаль дальші роки стали крайно несприятливими для кооперативного життя. Склались на це ріжні обставини, зависимі і независимі від українського громадянства. Були певні утиски зі сторони влади, але й з нашої сторони була байдужність, недостача кооперативної свідомости і чистих рук.

Найправильнійше ще розвивається кремінецький союз. Управа цего союзу складається з ради, що складається з трьох секцій: а) ревізійної комісії, б) культурно інструкторської комісії і в) господарської комісії. Головою ради є Л. Рей, заступником П. Юденко, членами В. Покровський, С. Міляшкевич, В. Куліна, Д. Табак і І. Горюн.

Дальше до головної управи належить правління, що безпосередно кермує відділами: 1) загальним, 2) фінансовим, 3) торговельно-промисловим, 4) складів і агентур і інструкторськими підвідділами; а) культурно освітним, б) споживчої кооперації, в) сільсько господарчої та кредитової кооперації, г) книгарнею і д) бібліотекою.

Вкінци належить до управи інструкторська колегія, що складається із всіх співробітників інструкторського відділу, голови комітету розповсюднення кооперативного знання, голови ради, завідуючого інструкторським відділом (голова колегії) і завідуючих агентурами. Колегія розглядає всі принціпові питання неторговельного характеру і найголовнійші біжучі справи інструкторської праці. В засіданнях колегії можуть брати участь всі бувші інструктори а також відомі кооператори, що перебувають в повіті.

В інструкторськім відділі союзу даються поради і відповіди на всякі запити, що доторкаються відкриття нових кооператив. Висилається також на село інструкторів для поради на місци.

Союз має на своїх складах такі товари: 1) сільсько-господарське знаряддя і ріжні залівні та цементні вироби; 2) кольоніяльні бакалейні товари; 3) шкіряні; 4) мануфактурні; 5) ропні товари (нафта і ріжні смари); 6) огородове насіння.

Неторговельний відділ (культурно-освітний) повітового союзу є душею кооперації в повіті. Він стежить за тим, щоб кооперативне життя не сходило з кооперативного шляху, він вживає заходів щодо усунення всього того, що перешкоджує кооперативній роботі й кооперативній творчій думці. Для цього він має постійні зносини з окремими кооперативами, слідкує за їх діяльністю, допомагає їм порадами і налагоджує їм бухгальтерію і т. п. Кермуючи ідейним боком повітової кооперації, цей орган має своїм завданням: заснування бібліотек, де повинно бути все, що потрібно й простому селянинови й освіченому інтелігентови; засновування власної торговлі книжками та часописями, з сіткою цеї торговлі на цілий повіт; організація періодичних кооперативних курсів як постійної школи по теорії і практиці; врешті видавання свого кооперативно-освітного органу, який став би органом кооперативу і кождого кооператора в повіті.

Органом кремінецького повітового союзу є „Зоря Кращого", видавана в Кремінци. Перше число цего часопису, що вийшло недавно представляється дуже гарно і пропагує незвичайно вміло та популярно ідею кооперації серед простолюддя.

При кремінецькім союзі засновано фонд на улаштування кооперативних курсів, а також пресовий фонд, який дасть змогу видавати все, що потрібно знати кооператорови, особливо на селі.

Крім того в Кремінці заснувалося товариство розповсюдження кооперативного знання, що має на меті всіма засобами пособляти кращому розвиткови кооперації на Волині.

Союз має книгарню (спільно з „Просвітою"), свою окрему бібліотеку і свій хор.

Вкінци згадати належить, що союз має агентуру в Шумську і відкриває нові агентури на півдні повіту в Ланівцях і Вишгородку.

Сільсько господарська кооперація.

(Від власного кореспондента).

Не вдаючися в подробиці, як знівечили большевики кооперативний український осередок у Києві, подамо тут відомости оптом за большевицькими часописами, щоб мати уявлення про саму структуру большевицької кооперації:

До 1920 року сільсько господарська кооперація обєднувалась „Союз банком". В літі 1920 р. повстала думка зробити „Союз банк" цілком сільсько-господарською організацією, а не кредитовою, як це було до того часу. Але після декрету 10. серпня 1920 року про злиття всіх галузей кооперації, с—г. кооперація зосередилась у С. Г. відділі Губсоюзу. Так само на повітах при „ЄСМ" створено С—Г. Секції. На початку 1921 року ці секції самостійної роботи не провадили, а працювали по завданнях Наркомзему.

У вересні 1921 р. видано декрет про С—Г. кооперацію Р. С. Ф. Р. Р., який в жовтні був поширений на Україну. Після цього було зорганізовано бюро для утворення ГубсельСоюзу і в грудні в Києві відбувся зїзд „уповноважених", який розробив статут і обрав правління. Таким чином, Губсельсоюз обєднує сільсько-господарську большевицьку кооперацію Київщини, починаючи з 15. грудня.

По губернії істнують райсоюзи, які вже зорганізовано в 10 повітах. До цього часу нема райсоюзів — тільки в Чорнобильському і Липовецькому повітах.

В згоді з декретом райсоюзи можуть організувати Губсельсоюзи в усіх губерніях. Вже зорганізовано Губсельсоюзи, крім Київщини, на Поділлі і на Полтавщині. Згодом буде зорганізований Всеукраїнський Сельсоюз.

Губсельсоюз Київщини має 9 відділів, з яких треба виділити агрономично-плантаторський відділ інтенсивних культур, відділ постачання та збуту.

Відділ інтенсивних культур обєднує такі головні галузі: бжільництво, лікарські рослини, рибоводство. Тепер Губсельсоюз буде обєднавлти все рибоводство на Київщині Агрономично-плантаторський відділ має 3 власних господарства: Насінньове господарство на дачі кол. Крістера, лугове господарство на Обломі і хутір Микольський.

Відділ збуту й постачання переводить працю у двох напрямках: 1) одержує товари від голов постачу і росподіляє їх, 2) здобуває товари за власні кошти. Ще в літі 1921 р. за кордоном закуплено коси, серпи, молоти, оселки. У Здолбунові вже є партія напильників, дилок та дрібного приладдя, що незабаром буде привезене до Києва.

Тепер влаштовується третю експедицію за кордон в складі осіб: Болозовича, Полкославського і Андріева, яка має закупити сільсько-господарські машини й насіння в Польщі, Чехословаччині та Німеччині.

Робота Губсельсоюзу поки-що зустрічає багато перешкод на місцях".

Але большевики нічого не подають, як зруйнували вони українську кооперацію, знищили її майно й розправилися з відомими українськими кооперативами. Хоч зараз большевики знову почали кокетувати з діячами української кооперації, справа не йде вперед. Населення не вірить на місцях большевикам і не певно в тому, що московські наїздники не викинуть якого-небудь тріку і знову не почнуть переслідування української інтелігенції, що стане до праці в кооперації.

П. П.

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Бульчак Петро з Копичинець — відізвися. Вишукай конче Павла Опера. Лежав 1919 р. хорий тифом у Винниці. Українські радянські часописі, спеціяльно винницькі прохаю передрукувати — Іван Кривий. 1051 1—2

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає

— — образкові видання: Подорож пана Ціпавського, Робінзон Крузо, Мінхаузен, Кіт в сапянцях. — —

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від неділі 2. квітня с. р.

II. і останню серію драми, котра викликала так сильне враження, драму в 6 актах п. н.

Леді Гамільтон

(ПОСЛІДНА ЛЮБОВ АДМІРАЛА НЕЛЬЗЕНА.)

В головній ролі корифейка кінових звізд, молода русалка сяюча уродою ЛІЯНА ГАЙД в оточенню найзнаменитших артистів екрану.

Рентґенольоґічне Заведення

Д-р В. МІЛЬБАУЕР

Стрий, вул. Міцкевича ч. 22.

1047 2—5

БІЛЬКА ПРАС до виробу цементових дахівок, бетонів і цоклів продасть зараз „УБУС“, Львів, вул. Осолінських ч. 6. XVI 2—3

НЕ ТРЕБА ЇХАТИ ДО ЛЬВОВА на закупна. Гарно викінчені, маринарського крою, готові суконки для панночок від 4 до 12 літ, з ґранатового або вишневого шевіоту, довжини від 60 до 100 цм., в ціні залежно від довжини мп. 4.400 до 6.800 та убранька для хлопців з доброї матерії; гарного спортового або маринарського крою, в ціні залежно від матерії — мкп. 10.000 до 12.000 висилає оборотною почтою А. ОКПИШ і Ска, торг.-пром. Спілка з обм. пор. бюро замовлень Львів, вул. Осолінських ч. 15. При замовленню просимо подати вік дитини (або довжину суконки) та надіслати рівночасно завдаток. 1066 1—1

Ширіть наш часопис!

КАМҐАРНОВІ 1—1 XX.

УБРАННЯ

в магазинах МУЖЕСЬКОЇ і ДИТЯЧОЇ конфекції

КЕРНЕР

Львів, вул. Трибунальська 6.

НАЙЛІПШІ ДЗВОНИ з ПЕРЕДВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ

ДОСТАРЧАЄ ПІД ҐАРАНТІЄЮ

„РИЗНИЦЯ“ Т-ВО ЗАР. з ОБМ. ПОРУКОЮ в САМБОРІ.

ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ ВІДВОВОТНОЮ ПОЧТОЮ.

Багато листів з похвалою і подякою, як приміром:

„Отсим мило мені повідомити Впов. Дирекцію, що з надісланих дзвонів так я, як і мої парохіяни єсьмо зовсім вдоволені. Викінчення їх солідне, звук чистий і гармонійний, а ціна невисока, тимбільше, що фабрика, котрої Ви єсьте посередником, не рахує осібно окуття і опилковання дзвонів по вийняттю з форми, як се роблять инші фірми. Тому складаю *Вам* за сі дзвони заслужену подяку і уповажняю Вас помістити сю подяку в часописях.

Макова, 26. I. 1922. 1005 3-3 **о. Іван Гринишин, парох.**“

Оповістка.

Надзірна Рада Краєвого Союза Кредитового, стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, скликує на основі §. 45. і 47. статута

XXII. Звич. Загальні Збори Стоваришення

на день 28. квітня 1922., год. 4. по полудни,

в сали Стоваришення у Львові (ринок ч. 10., I. поверх) з отсим предметом нарад (§. 52. ст.):

1. Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів Стоваришення.
2. Звіт Дирекції з діяльности за двайцятьтретий рік адміністраційний (1921) з замкненням рахунків і білянсом.
3. Звіт Контрольної Комісії з внесенням на уділення абсолюторії.
4. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску, (§. 45a, і 23. статута).
5. Вибір 4 членів Надзірної Ради (§. 37. статута).
6. Вибір 3 членів Контрольної Комісії (§. 52. б. стат.).

Право участи в Загальних Зборах мають члени, котрі в цілости уплатили принайменше один уділ (§. 50. стат.). За леґітимацію служить уділова книжочка. На Загальних Зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителі (§. 51. стат.), які мають виказатися достаточно повновластю.

Маєтковий білянс за 1921 рік є виложений в льокали Стоваришення (Ринок ч. 10. I. пов.), де члени можуть його переглядати (§. 56. стат.)

За Надзірну Раду Краєвого Союза Кредитового, стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, 5. квітня 1922 р.

Володимир Левицький
предсідник.

Д-р Юлій Савчак
секретар.

1064 1—3

Вже вийшов з друку заходом і накладом Українського Педаґоґічного Товариства та продається у всіх книгарнях підручник Нестора українських пасічників

МИКОЛИ МИХАЛЕВИЧА

ПАСІКА

Пяте справлене видання з образками
Ціна примірника 300 мп., з перес. 330 мп.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД в

КНИГАРНІ

Ставропиґійського Інститута в піднаймі Українського Педаґоґічного Товариства

2—3 **Львів, вул. Руська 3.** XVIII

Великий маєток і богацтво здобудеш! Дуже інтересна брошура в ціні 130 мп. з пересилкою. Книгарням 25 прц. опусту висилає за передплатою Дмитро Козак, Корнич, п. Коломия.
1044 2—3

Великі атлетичні змагання

від суботи, дня 8. квітня 1922., в салі „СОКОЛА“ при вул. Хорущини.

Буде боротися Українець

Олекса Ґаркаленко

шампіон світа.

Він осягнув у всіх містах Европи першу нагороду.
1049 2—2

ПЛУГИ, БОРОНИ, ЛЬОКОМОБІЛІ, АҐРЕҐАТИ І МОТОРИ

поручає зі свойого складу Ґенеральне Заступництво

Акц. Т-ва „Манфред Вайсс в Будапешті“

Інжинери

Т. ПЕРУЦ і Ф. СІЄМС

XI. Спілка з обм. пор. 3-3

Львів, вул. Клеларівська 2

„ПОЛОТНО“ Львів Зіморвича 20. Полотна, цайґи, сукна, мотузяні вироби. 736 0-?

ПОРТРЕТИ в українських, художних, різьблених рамах, прикрашених тризубом Шевченка і Франка більші по 3500 мп., менші по 1200 мп., Поручається українські, релігійні образи в різьблених рамах по 6000 і 8000 мп. пара, кольоровану картину „Гість з Запоріжа“ в такихже рамах 1200 мп., — великі кольоровані картини „Вїзд Б. Хмельницького до Києва“, „Гість із Запоріжа“ та „Гагілки“ (всі лише) в рамах дубових або українських в ціні від 14.000 до 24.000 мп. Принимається замовлення й на самі різьблені рами по цінах загально приступних. Замовлення і гроші (задатки) слати на адресу: ІВАН ПАВЛИК, Львів, Ринок ч. 10, II. п. 905 3—5

„РІЛЬНИЧИЙ ДІМ“

заступництво Просцейовської фабрики

РІЛЬНИЧИХ МАШИН Ф. ВІХТЕРЛЬОГО

НОВИЙ САНЧ, ВУЛ. ГОФМАНОВОЇ Ч. 1.
Контора Ринок ч. 10,

ПОРУЧАЄ: криті керати Віхтерлього, ручні молотільні, кератні молотілки, цілковиті молотільні ґарнітури Віхтерлього зі скіряними пасами. Ручні і кератні січкарні. Млинки до мелення збіжа. Зелізні плуги.
757 Господарям уділяється кредит. 26-?

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

На весняний сезон --

доставляємо

залізні та деревляні ПЛУГИ, БОРОНИ, пільне і огородове НАСІННЯ

та все в рільнім і домашнім господарстві потрібне.

ЦІННИКИ і окремі спеціяльні оферти на жадання висилаємо Нашим Членам даємо товарові звороти, які в минувшім році виносили 5% від закупна. — Від уділів і щадничих вкладок платимо 10% відсотків.

Краєвий Союз Господарських Спілок

у ЛЬВОВІ, ЗІМОРОВИЧА 20, склеп у ЛЬВОВІ ГОРОДЕЦЬКА 95

ЮХТИ СКІРА на підошви
БОКСИ
ШЕВРО
ТЕЛЯЧІ СКІРИ ЛЯКЕРИ

— — — **Найкращі якости по приступних цінах продає** — — — 977

КООПЕРАТИВ

для промислу і торговлі скірою
СТОВ. ЗАР. З ОБМ. ПОР.

у ЛЬВОВІ, вул. Вірменська ч. 8
(коло „Народного Дому“.)

Кооперативам і купцям дається опуст. 4—10

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло“.